

A magyar gazdasági élet szereplőinek várakozásai

2016. április

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Az üzleti szféra összesített várakozásainak indikátora a kedvezőbb márciusi adat után kis mértékben gyengült. Az ipar indikátora kis mértékben gyengült áprilisban. Az építőipar indikátora a CSOK keresletélénkítő hatása ellenére is kis mértékben gyengült, míg a kiskereskedelem mutatója alig változott. Mérséklődött a szolgáltató szektor bizalmi indexe is, elsősorban az üzleti környezet kedvezőtlenebb megítélésének következtében. Növekedett azonban a háztartások indikátora, elsősorban a kedvezőbb jövőbeni kilátásoknak köszönhetően.

Üzleti szféra várakozásainak alakulása

Az **ipari** vállalatok bizalmi indexe 2016 áprilisában a havi összevetés alapján 2,6 bázisponttal csökkent, így 1,9 bázisponton zárt. Éves összevetésben közel 5 bázispontos csökkenést mutatnak az adatok. Az ipari bizalmi mutató részindexei közül áprilisban összesen egy esetben javulás, míg hatnál gyengülés figyelhető meg. Az exportmegrendelések megítélési szintje nagyobb mértékben, míg a teljes állományra vonatkozó indikátor szintje kisebb mértékben romlott. Az előző negyedév termelését érintően a teljesítmény megítélése kis mértékben visszafogottabbá vált. A mutató legutóbb 2014 júliusában volt a jelenleginél alacsonyabb. A következő időszakra vonatkozóan jelentősen gyengültek a termelési várakozások. Emellett az ipari szereplők az értékesítési árak nagyobb mértékű csökkenésére számítanak a következő hónapokban, mint az előző hónapban. Mindezek ellenére azonban növekedett a következő negyedév foglalkoztatás-bővülését várók aránya.

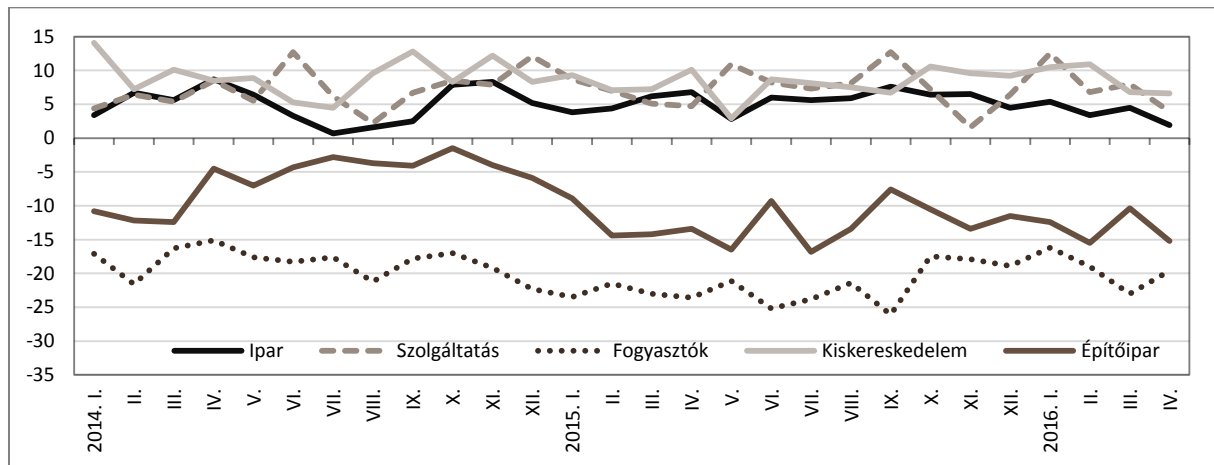
Bár márciusban több részindikátor is historikus csúcsra emelkedett, a mutatók elmúlt havi alakulása még nem tükrözi a lakásáfa csökkentés és a CSOK bővítésének **építőipari** kibocsátást élénkítő hatását. Áprilisban az építőipar bizalmi indexe február közeli értékére, -15,2 százalékra süllyedt, az indikátor értékénél az elmúlt két évben mindössze háromszor regisztráltak kedvezőtlenebbet. Az építőipari vállalkozások szerint kibocsátásukat leginkább még mindig az elégtelen kereslet fogja vissza, miközben az utóbbi hónapokkal szemben – saját bevallásuk szerint – a megfelelő pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés gátló szerepe is emelkedett. Ezzel szemben a szakképzett munkaerő hiányának kibocsátást akadályozó szerepe a márciusi historikus csúcshoz képest csökkent, viszont az előző hónappal ellentétben a szektor foglalkoztatási várakozásai ismét negatív tartományba süllyedtek.

A **kiskereskedelem** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe még nem tükrözi a vasárnapi boltzár feloldásának hatását. Március és április között a mutató 6,8-ról 6,6 bázispontra mérséklődött, ami enyhén elmarad az elmúlt egy év átlagától. A szektor értékesítési várakozásai áprilisban fél éves mélypontra süllyedtek, bár historikusan továbbra is kedvezőek. A visszaeső várakozásokra magyarázatot adhat, hogy a kiskereskedelmi vállalkozások elmúlt 3 havi értékesítési teljesítménye saját bevallásuk alapján év eleje óta folyamatosan romlik, áprilisban az indikátor 2 éves mélypontra süllyedt. Valószínűsíthetően a Húsvét lakossági fogyasztást növelő, és így a felhalmozott készleteket csökkentő hatása miatt is a szektor készletállománya csökkent, ám a kiskereskedelmi vállalatok márciusához képest a közeljövőben növelhetik rendelésállományukat.

A **szolgáltató szektor** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe áprilisban 3,9 bázispontra csökkent. A mutató visszaesésében a keresleti várakozás kivételével az összes részindikátor szerepet játszott. Leginkább az üzleti környezet változását felmérő részindikátor esett vissza, ugyanakkor továbbra is

pozitív tartományban maradt. Tehát a megkérdezettek többsége az üzleti környezet javulását érzékeli, azonban a pozitívan vélekedők száma jóval alacsonyabb, mint az előző hónapban. A megkérdezettek szerint a kereslet lassabban emelkedett, mint az előző hónapban. A szektor foglalkoztatását mérő részindikátor nulla közelébe csökkent, ami azt jelzi, hogy a szektorban dolgozók száma lényegében nem változott. Ennek ellenére azonban mind a keresleti, mind pedig a foglalkoztatási várakozások relatíve magasak, vagyis a megkérdezettek szerint a szektor lassulása átmeneti jellegű. A szektor várakozásai szerint az árak csökkenése folytatódik.

1. ábra: Az üzleti szféra négy fő ágazata és a fogyasztók gazdasági várakozásának kompozit indexei (egyenleg)

Megjegyzés: Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: Eurostat ESI Indicators

Fogyasztói várakozások alakulása

A **fogyasztói várakozások** egészét kifejező, szezonálisan kiigazított bizalmi index 2016 áprilisában 3,4 bázisponttal növekedett, így -19,6 bázispontot tett ki. Az index az elmúlt év második felében növekedett, majd az év elején csökkent, és ezt követte az áprilisi pozitív irányú korrekció. A mutató éves összevetésben is számottevően, 4 bázisponttal javult. Az előző hónaphoz viszonyított javulást a háztartások jövőbeni kilátásainak javulása magyarázza: jelentős mértékben növekedett a pénzügyi kilátásokat leíró mutató (4,8 bázisponttal -5,2 bázispontra) valamint a gazdaság általános állapotát leíró mutató (4,2 bázisponttal -11,9 bázispontra). A pozitív változást magyarázhatják az április elején nyilvánosságra került kedvezőbb makrogazdasági adatok: februárban az ipar és a kiskereskedelem is jelentős, a januárinál nagyobb bővülést produkált. Szintén javíthatta a háztartások közérzetét a személyi jövedelemadó kulcsának januártól érvényes csökkenése: április elején kapták meg a munkavállalók a második olyan bérüket, amely az adócsökkentés hatására magasabb lett. Szintén hozzájárulhat a jövőre vonatkozó kilátások javulásához a bérek folyamatos emelkedésére, amely által a háztartások rendelkezésre álló jövedelme is egyre bővül. Kis mértékben romlottak azonban a lakosság saját jövőbeni megtakarításaira vonatkozó várakozásai. A lakosság a valós folyamatoknak megfelelően ítélte meg az árak és a munkanélküliség várható alakulását: a januárinál jóval kevesebben számítanak a munkanélküliség valamint az infláció növekedésére: a két mutató értéke 6, illetve 3,2 bázisponttal csökkent. A lakosság jövőbeni nagyobb vásárlásait leíró index értéke érdemben nem változott az előző hónaphoz képest.